

Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

LVII Edycja

Etap okręgowy

16.01.2016

Czas pracy:

60 minut

Instrukcja dla zawodnika

1. Sprawdź, czy test zawiera 16 stron (zadania 1–21 oraz brudnopis). Ewentualny brak strony zgłoś członkowi komisji okręgowej Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (OWoPiŚW).
2. Pamiętaj, że rozwiązanie testu odbywa się w warunkach kontrolowanej samodzielności, korzystanie z jakichkolwiek pomocy jest niedozwolone, a komisja OWoPiŚW może zdyskwalifikować zawodnika na skutek stwierdzenia niesamodzielności pracy.
3. Za rozwiązanie testu możesz uzyskać maksymalnie 50 punktów. Przy każdym zadaniu wpisano liczbę punktów do uzyskania. Za odpowiedź komisja OWoPiŚW może przyznać wyłącznie pełne punkty.
4. Odpowiedzi wpisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. Pamiętaj: wszelkie poprawki traktowane są jako odpowiedzi błędne. Nie będą oceniane poprawne informacje wykraczające poza zakres polecenia. Jeśli zaś podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką komisja OWoPiŚW oceni na zero punktów.

PARTNERZY OWoPiŚW

Zadanie 1.

.../2 pkt

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

„Podczas szczytu NATO w Lizbonie zapadła decyzja o uznaniu obrony przeciwrakietowej za wspólną misję Sojuszu oraz budowie sojuszniczej tarczy antyrakietowej. Tworzenie systemu ma się odbywać poprzez rozszerzenie istniejącego systemu obrony przeciwrakietowej teatru działań (ALTBMD) o obronę terytorialną. System natowski ma być budowany w oparciu o przyszłe amerykańskie instalacje obrony przeciwrakietowej w Europie (zwłaszcza bazy w Polsce i Rumunii, a także system Aegis BMD na Morzu Śródziemnym) oraz narodowe zasoby państw sojuszniczych desygnowane na rzecz programu ALTBMD. Efektem końcowym prac będzie powstanie wspólnego systemu dowodzenia obroną przeciwrakietową NATO.”

Źródło: <https://www.msz.gov.pl/pl>

A. Podczas szczytu w

- a) Lizbonie w 2010 r. c) Newport w 2014 r.
b) Chicago w 2012 r. d) Brukseli w 2015 r.

Sojusz odnotował postęp prac w zakresie rozwoju zdolności obrony przeciwrakietowej NATO, w tym w procesie rozmieszczania naziemnego systemu BMD Aegis w bazie Deveselu w Rumunii, zmierzającego do ukończenia zgodnie z planem w 2015 r.

B. Budowę bazy obrony przeciwrakietowej NATO w Polsce zaplanowano w

- a) Ławicy. c) Krzesinach.
b) Drawsku Pomorskim. d) Redzikowie.

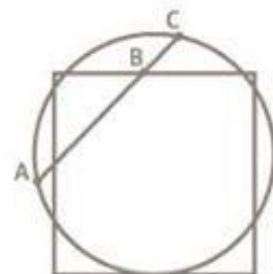
Zadanie 2.

.../2 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej uzupełnij poniższy tekst poprzez wpisanie prawidłowych odpowiedzi.

(1) nazwa instytucji w języku polskim

..... „ma status narodowej instytucji kultury, która prowadzi działalność badawczą, edukacyjną, wydawniczą i wystawienniczą, wypełniając misję dyplomacji publicznej poprzez międzynarodowy dialog w kulturze. (...) było inicjatywą pierwszego po upadku komunizmu rządu polskiego, zgłoszoną przez premiera

(2) imię i nazwisko na Szczycie Paryskim Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE) w listopadzie 1990 roku, gdy rodziła się nowa architektura Europy. Instytucja zainaugurowała działalność w maju (3) roku, podczas Sympozjum KBWE w Krakowie poświęconego problematyce dziedzictwa kulturowego. Jest to pierwsza publiczna instytucja kultury nowej generacji powstała w Polsce po przełomie roku 1989. Na jej siedzibę nieprzypadkowo wybrano (4) – miasto stanowiące laboratorium polskiego myślenia o dziedzictwie.”

Źródło: strona internetowa instytucji

Zadanie 3.

.../1 pkt

Dopisz pojęcia do właściwych definicji. Odpowiedzi wybierz spośród następujących: sekularyzacja, industrializacja, deflacja, inflacja, nostryfikacja, ekstrapolacja, apostazja.

	Pojęcie	Definicja
a)		proces polegający na zdominowaniu struktury ekonomicznej oraz struktury zatrudnienia w państwie przez sektor przemysłowy
b)		przewidywanie przebiegu jakiegoś zjawiska (np. społecznego) w warunkach nieznanych na podstawie znajomości analogicznego zjawiska w znanych warunkach
c)		odstępstwo od wiary, od wyznawanych zasad lub przekonań

Zadanie 4.

.../4 pkt

Na podstawie materiału źródłowego oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia dotyczące stanów nadzwyczajnych w Polsce.

Art. 229. W razie zewnętrznego zagrożenia państwa, zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy z umowy międzynarodowej wynika zobowiązanie do wspólnej obrony przeciwko agresji, [] na wniosek [] może wprowadzić [] na części albo na całym terytorium państwa.

Art. 230. 1. W razie zagrożenia konstytucyjnego ustroju państwa, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego, [] na wniosek [] może wprowadzić, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 90 dni, [] na części albo na całym terytorium państwa.

2. Przedłużenie [] może nastąpić []

Art. 231. Rozporządzenie o wprowadzeniu [] lub [] Prezydent Rzeczypospolitej przedstawia Sejmowi w ciągu 48 godzin od podpisania rozporządzenia. Sejm niezwłocznie rozpatruje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej. Sejm może je uchylić bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Art. 232. W celu zapobieżenia skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona [] oraz w celu ich usunięcia Rada Ministrów może wprowadzić na czas oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni, [] [] na części albo na całym terytorium państwa. Przedłużenie tego stanu może nastąpić za zgodą Sejmu.

Źródło: fragment Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., <http://isap.sejm.gov.pl>

A. Podaj nazwy wszystkich stanów nadzwyczajnych, które zgodnie z Konstytucją RP mogą zostać wprowadzone w Polsce.

.....

B. Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Wymienione w art. 229 i 230 Konstytucji RP stany nadzwyczajne może wprowadzić

- a) Prezydent RP na wniosek Rady Ministrów.
- b) Prezydent RP na wniosek Sejmu.
- c) Rada Ministrów na wniosek Prezydenta RP.
- d) Rada Ministrów na wniosek Sejmu.

C. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące stanów nadzwyczajnych w Polsce zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres, w jakim mogą zostać ograniczone wolności i prawa człowieka i obywatela w czasie poszczególnych stanów nadzwyczajnych, określa rozporządzenie Rady Ministrów.		
b)	Przedłużenie stanu, o którym mowa w art. 230 Konstytucji może nastąpić tylko raz, za zgodą Sejmu i na czas nie dłuższy niż 60 dni.		
c)	W czasie stanu nadzwyczajnego oraz w ciągu 90 dni po jego zakończeniu nie może być skrócona kadencja Sejmu.		
d)	W czasie stanu nadzwyczajnego nie mogą być zmienione: Konstytucja, ordynacje wyborcze do Sejmu, Senatu i organów samorządu terytorialnego, ustawa o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej oraz ustawy o stanach nadzwyczajnych.		

Zadanie 5.

.../2 pkt

Wykonaj polecenia dotyczące decyzji organów Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) mających znaczenie dla systemu bezpieczeństwa międzynarodowego.

A. Rozstrzygnij, która decyzja Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie przyjęcia tekstów umów była chronologicznie pierwsza, a która – ostatnia. W tabeli obok dwóch decyzji wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Decyzja Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie przyjęcia tekstu umowy	Pierwsza	Ostatnia
a)	Decyzja o przyjęciu Traktatu (układu) o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej		
b)	Decyzja o przyjęciu Traktatu o całkowitym zakazie prób z bronią jądrową		
c)	Decyzja o przyjęciu Traktatu o handlu bronią		

B. Rozstrzygnij, czy poniższe zdanie na temat decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ na rzecz utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa zawiera informacje prawdziwe czy fałszywe. W tabeli wpisz znak „X” w odpowiedniej rubryce.

Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
Na mocy Karty Narodów Zjednoczonych Rada Bezpieczeństwa ONZ ma prawo przyjąć środki (sankcje) przeciwko państwom stanowiącym zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.		

Zadanie 6.

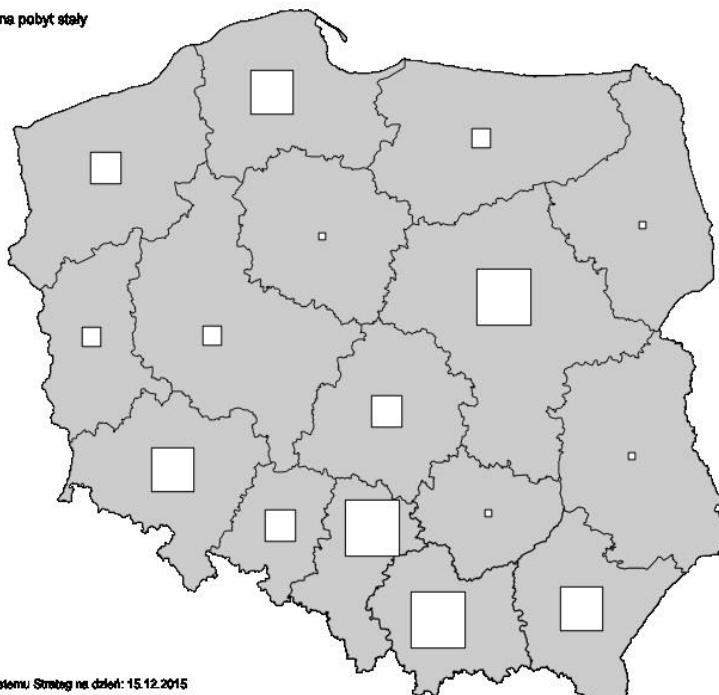
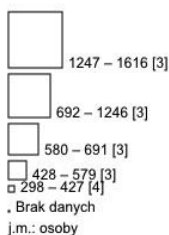
.../1 pkt

Na podstawie przedstawionego kartogramu oraz własnej wiedzy rozstrzygnij, które zdania dotyczące liczby osób przybyłych z zagranicy w celu osiedlenia się na pobyt stały w Polsce zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe (zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego – GUS). W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

KARTOGRAM

Rok: 2014

Kartogram: Liczba imigrantów na pobyt stały

Opracowanie własne na podstawie danych systemu Strazeg na dzień: 15.12.2015

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Największa liczba imigrantów na pobyt stały w 2014 r. została odnotowana w województwie mazowieckim, małopolskim i wielkopolskim.		
b)	W województwie świętokrzyskim odnotowano w 2014 r. liczbę imigrantów na pobyt stały z zakresu od 298 do 427.		
c)	W latach 2010-2014 liczba imigrantów na pobyt stały w skali kraju wzrastała każdego roku.		

Zadanie 7.

.../2 pkt

Podaj nazwy organizacji międzynarodowych mających wpływ na system bezpieczeństwa międzynarodowego, których elementem identyfikacji wizualnej są przedstawione logo lub flagi.

	Logo lub flaga	Nazwa organizacji
a)		
b)		
c)		

Zadanie 8.

.../2 pkt

Rozstrzygnij, którym wydarzeniem spośród niżej wymienionych był w kolejności chronologicznej III Szczyt Rady Europy w Warszawie, podczas którego podpisano m.in. Konwencję o Zapobieganiu Terroryzmowi oraz Konwencję o Praniu, Ujawnianiu, Zajmowaniu i Konfiskacie Dochodów Pochodzących z Przepływów ... (b). W tabeli obok tego wydarzenia wpisz odpowiednią cyfrę (1, 2, 3, 4) oznaczającą jego kolejność (przy założeniu, że pierwsze w kolejności wydarzenie miało miejsce najwcześniej).

	Wydarzenie	Cyfra
a)	Przyjęcie przez Radę Europejską Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa (ESB) – dokumentu, stanowiącego punkt zwrotny w rozwoju polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w którym podkreślono, że UE ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo międzynarodowe i powinna odgrywać ważną rolę w jego zapewnieniu	
b)	III Szczyt Rady Europy w Warszawie, podczas którego podpisano m.in. Konwencję o Zapobieganiu Terroryzmowi oraz Konwencję o Praniu, Ujawnianiu, Zajmowaniu i Konfiskacie Dochodów Pochodzących z Przepływów oraz o Finansowaniu Terroryzmu, a także przyjęto „Deklarację Warszawską”, w której zapowiedziano „dalszą budowę Europy bez podziałów”, opartą na wspólnych wartościach – demokracji, prawach człowieka i rządach prawa	
c)	Ustanowienie Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (<i>Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR)</i>), z siedzibą w Warszawie	
d)	Zainaugurowanie podczas Prezydencji czeskiej Partnerstwa Wschodniego (<i>Eastern Partnership</i>) – programu określającego wymiar wschodni polityki Unii Europejskiej w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, uruchomionego z inicjatywy Polski i Szwecji	

Zadanie 9.

.../2 pkt

Na podstawie wiedzy własnej uzupełnij poniższy fragment artykułu. Wpisz poprawne odpowiedzi w tabeli umieszczonej pod fragmentem artykułu.

„Minister finansów, analizując dotychczasowy przebieg negocjacji oraz dokumenty założycielskie, pozytywnie ocenia inicjatywę utworzenia (A – nazwa instytucji) – AIIB. „Dostrzegamy wielkie potrzeby w zakresie inwestycji infrastrukturalnych w całym regionie. Widzimy nie tylko wolę (B – nazwa państwa), ale wszystkich państw regionu, m.in. Australii, Nowej Zelandii, Indii, Wietnamu, a także państw spoza regionu – z Europy, Ameryki, do utworzenia nowej, skutecznej i sprawnej instytucji odpowiadającej na te wyzwania” – powiedział Mateusz Szczurek. Zgodnie z oczekiwaniami AIIB stanie się silnym międzynarodowym bankiem inwestycyjnym, działającym podobnie do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w Europie. „AIIB może z powodzeniem uzupełniać i współpracować z pozostałymi międzynarodowymi instytucjami: Bankiem Światowym, Azjatyckim Bankiem Rozwoju, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju” – dodał minister Szczurek.

Polska wyraziła zainteresowanie członkostwem w AIIB na zaproszenie (B – nazwa państwa) wiosną tego roku. Przedstawiciele Ministerstwa Finansów oraz Narodowego Banku Polskiego wspierani przez MSZ oraz ambasadę Polski w (C – nazwa miasta) wzięli udział w dwóch rundach negocjacji, podczas których pracowali nad projektem statutu i dokumentów określających przyszłe ramy funkcjonowania Banku. „Zabieraliśmy głos w sprawach zarządzania Bankiem i staraliśmy się, by Polska, jeśli stanie się członkiem, miała relatywnie silną pozycję w tej instytucji” – wyjaśnił Mateusz Szczurek. „Wszystkie duże państwa europejskie wyraziły chęć udziału i brały udział w negocjacjach. O ile Bank zamierza skupiać się na projektach inwestycyjnych realizowanych w Azji, które mają w zamierzeniu przynosić korzyści krajom tego regionu, to niektóre z tych projektów mogą mieć bezpośrednie lub pośrednie skutki dla naszego kraju” – dodał minister. (...)

Rząd nadal analizuje wszystkie informacje oraz ocenia potencjalne koszty i korzyści z członkostwa w AIIB. Decyzja w tej sprawie powinna nastąpić jeszcze latem, a o jej wadze świadczy udział ministra finansów w spotkaniach w (C – nazwa miasta). W trakcie tych spotkań zarówno minister finansów (B – nazwa państwa) Lou Jiwei, jak i sekretarz AIIB Jin Liqun wyrazili wobec Mateusza Szczurka zadowolenie z przyjęcia przez Polskę zaproszenia do udziału w negocjacjach jako jedyne państwa z Europy Środkowo-Wschodniej. (...)

Źródło: <http://www.finance.mf.gov.pl>

A	
B	
C	

Zadanie 10.

.../2 pkt

Uzupełnij tekst poprzez wpisanie właściwych odpowiedzi.

Pierwsze posiedzenie nowo wybranego Sejmu RP otwiera (1)
powołany przez (2) spośród najstarszych (3) *wybierz spośród: stażem/wiekem*
..... posłów. Pełni on funkcję do wyboru Marszałka Sejmu. Kandydata na Marszałka
Sejmu może zgłosić co najmniej 15 posłów. Poseł może poprzeć tylko jedną kandydaturę. Sejm
wybiera Marszałka Sejmu (4) *podaj, jaką większością*
głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Zadanie 11.

.../3 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia dotyczące rewolucji społeczno-politycznych zachodzących w państwach Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu.

„Fale protestów i niepokoju społecznych przetaczają się przez większość państw Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. W Tunezji i Egipcie doprowadziły one do obalenia panujących od dekad prezydentów – Zin El Abidin Ben Alego i Hosniego Mubaraka. Na razie „arabską wiosną” przetrwały władze Bahrajnu, Jordanii, Omanu, Maroka i Arabii Saudyjskiej, co pokazuje, że monarchie są bardziej stabilne niż republiki. (...) Choć skala i konsekwencje „arabskiej wiosny” zaskoczyły społeczność międzynarodową, to rebelie, powstania i masowe protesty nie są zjawiskiem nowym w świecie arabskim czy – szerzej – muzułmańskim. Dość wspomnieć o protestach w związku ze wzrostem cen żywności w 1977 r. w Egipcie, islamskiej rewolucji w Iranie w 1979 r., masakrze w syryjskiej Hamie w 1982 r., protestach w Jordanii, Sudanie i Algierii pod koniec lat 80., szyickim powstaniu w Iraku w 1991 r., wojnie domowej w Algierii, rebeliach plemienia Houthich w Jemenie, wojnie domowej w Sudanie trwającej od początku lat 80., wojnie domowej w Libanie w latach 1976-1989 czy wreszcie palestyńskich Intifadach. (...)”

Źródło: A. Dzisiów-Szuszczkiewicz, „Arabska wiosna” – przyczyny, przebieg i prognozy, Bezpieczeństwo Narodowe II-2011/18

A. Do każdej fotografii dopisz nazwę państwa, którego przedstawiona osoba była lub jest aktualnie przywódcą. Odpowiedzi wybierz spośród: Egipt, Libia, Syria, Tunezja. Następnie wpisz znak „X” we właściwej rubryce obok osoby, która nadal jest przywódcą państwa (stan na dzień 3 stycznia 2016 r.).

	Fotografia	Nazwa państwa	Nadal jest przywódcą
a)			
b)			
c)			
d)			

B. Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

Syria jest jedynym

- a) szyickim c) sunnickim
b) chrześcijańskim d) wasyckim

państwem w regionie, w którym władzę sprawuje

- a) szyicka c) sunnicka
b) chrześcijańska d) wasycka

mniejszość – alawici.

Zadanie 12.

.../3 pkt

Wykonaj polecenia dotyczące partii politycznych i wydarzeń w historii Polski przełomu lat 1970/80/90.

A. Podaj pełne nazwy partii politycznych funkcjonujących w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, których akronimy podano w tabeli.

	Akronim	Pełna nazwa partii
a)	PZPR	
b)	SD	
c)	ZSL	

B. Uzupełnij tabelę, poprzez wpisanie odpowiedniego akronimu partii. Odpowiedzi wybierz spośród akronimów podanych w części A zadania.

Tabela: Wybory parlamentarne z 1989 r. – podział mandatów poselskich i senatorskich

	Lista wyborcza	Posłowie	Senatorowie
a)		173	0
	Komitet Obywatelski „Solidarność”	161	99
b)		76	0
c)		27	0
	Stowarzyszenie „Pax”	10	0
	Unia Chrześcijańsko-Społeczna	8	0
	Polski Związek Katolicko-Społeczny	5	0
	Niezależni	0	1
	Razem	460	100

C. Rozstrzygnij, które wydarzenie było chronologicznie pierwsze, a które – ostatnie. W tabeli obok dwóch wydarzeń wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Wydarzenie	Pierwsze	Ostatnie
a)	Powstanie NSZZ „Solidarność”		
b)	Powołanie pierwszego po II wojnie światowej niekomunistycznego rządu		
c)	Przyznanie Lechowi Wałęsie Pokojowej Nagrody Nobla		
d)	Rozpoczęcie obrad „Okrągłego Stołu”		
e)	Wybór kardynała Karola Wojtyły na Papieża		
f)	Wprowadzenie stanu wojennego		

Zadanie 13.

.../3 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia dotyczące Unii Gospodarczej i Walutowej.

„Gdy w 1957 r. utworzono Unię Europejską jako Europejską Wspólnotę Gospodarczą, celem było stworzenie unii celnej oraz wspólnego rynku dla rolnictwa. Następnie ten ograniczony wspólny rynek objął również towary i usługi na jednolitym rynku, co zostało w dużej mierze ukończone do 1993 r. Dziś Unia Europejska znajduje się na piątym etapie wspomnianego modelu. Postępująca integracja gospodarcza nie rozpoczęła się od decyzji o utworzeniu euro: jest to długi proces, który stanowi część historii UE oraz jedno z jej głównych osiągnięć”.

Źródło: <http://ec.europa.eu/>

Źródło: <http://independent.co.uk/>

A. Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

Protokół w sprawie procedury nadmiernego deficytu (ang. *Excessive Deficit Procedure*) załączony do Traktatu z Maastricht przewidywał, że ocena spełnienia kryterium stabilności finansów publicznych będzie bazowała na dwóch wielkościach referencyjnych – salda finansów publicznych nie niższego niż

- a) -1,5% PKB c) 2% PKB
b) -3% PKB d) 5% PKB

oraz długu publicznego nie wyższego niż

- a) 15% PKB. c) 45% PKB.
b) 30% PKB. d) 60% PKB.

B. Podaj nazwę instytucji, której prezesem jest osoba przedstawiona na fotografii.

.....

C. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące Unii Gospodarczej i Walutowej zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	W maju 2004 r. Polska stała się uczestnikiem Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) na prawach państwa objętego derogacją.		
b)	Decyzja o utworzeniu UGW została podjęta przez Radę Europejską w holenderskim mieście Maastricht w 1991 r. i następnie zapisana w Traktacie o Unii Europejskiej (Traktacie z Maastricht).		
c)	W UGW nie ma jednej instytucji odpowiedzialnej za politykę gospodarczą; odpowiedzialność jest podzielona między państwa członkowskie i instytucje UE.		
d)	Rada Ecofin przyjęła w czerwcu 2015 r. decyzję, która rozpoczyna procedurę nadmiernego deficytu wobec Polski.		

Zadanie 14.

.../2 pkt

Podkreśl prawidłowe odpowiedzi.

Prezes Rady Ministrów zgodnie z Konstytucją RP:

- a) ma obowiązek udzielenia odpowiedzi na interpelacje i zapytania poselskie w ciągu 21 dni, a także udzielenia odpowiedzi w sprawach bieżących na każdym posiedzeniu Sejmu
- b) mianuje Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych na czas określony
- c) może pełnić także funkcję ministra
- d) może, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, rozwiązać organ stanowiący samorządu terytorialnego, jeżeli organ ten rażąco narusza Konstytucję lub ustawy
- e) może wystąpić z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją
- f) składa dymisję Rady Ministrów w razie swojej rezygnacji
- g) w czasie pokoju sprawuje zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi za pośrednictwem Ministra Obrony Narodowej
- h) w sprawach szczególnej wagi może zwołać Radę Gabinetową

Zadanie 15.

.../3 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej wykonaj poniższe polecenia.

A. Przyporządkuj nazwy organizacji terrorystycznych do dokonanych przez nie zamachów. Odpowiedzi wpisz w wyznaczonym miejscu.

- a) Real Irish Republican Army (RIRA)
- b) Al-Kaida
- c) Harakat asz-Szabab al-Mudżahidin (Al-Shabaab)
- d) Aum – Najwyższa Prawda (Aum Shinrikyō)

- 1) Eksplozja samochodu pułapki w stolicy Somalii w 2011 r.
- 2) Eksplozja samochodu pułapki w północnoirlandzkim mieście Omagh w 1998 r.
- 3) Eksplozje bomb w pociągach podmiejskich w Hiszpanii w 2004 r.
- 4) Rozproszenie gazu sarin w tokijskim metrze w 1995 r.

a – ...; b – ...; c – ...; d – ...

B. Podkreśl poprawne uzupełnienia zdania.

Po zamachach, przeprowadzonych w dniu

- a) 11.09.2000 r. c) 10.11.2000 r.
b) 11.09.2001 r. d) 10.11.2001 r.

amerykański Kongres przyjął jeszcze w tym samym roku najważniejszą ustawę antyterrorystyczną, znaną jako

- a) *Federal Judiciary Act*,
b) *USA Freedom Act*,
c) *USA Patriot Act*,
d) *USA Antitrust Law*,

która umożliwiła m.in. przetrzymywanie bez decyzji sądu obywateli nieamerykańskich, a także znacząco zwiększyła uprawnienia FBI w śledzeniu amerykańskich obywateli.

Źródło: REUTERS/Sean Adair

Zadanie 16.

.../3 pkt

Przyporządkuj nazwy organów, jednostek i służb bezpieczeństwa narodowego RP do odpowiednich naczelnych organów administracji państwowej, którym podlegają (pod zadaniem, przy właściwym organie nadrzędnym wpisz w miejsce wykropkowane litery alfabetu odpowiadające nazwom instytucji).

a) Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	e) Rządowe Centrum Bezpieczeństwa
b) Agencja Wywiadu	f) Szef Biura Ochrony Rządu
c) Centralne Biuro Antykorupcyjne	g) Szef Obrony Cywilnej Kraju
d) Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych	h) Żandarmeria Wojskowa

podległe bezpośrednio Prezesowi Rady Ministrów –

podległe Ministrowi Obrony Narodowej –

podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych –

Zadanie 17.

.../3 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

A. Uzupełnij tekst poprzez wpisanie w wykropkowane miejsce właściwej nazwy obchodzonego dnia w języku polskim.

.....
obchodzony jest z inicjatywy Komisji Europejskiej od 2004 roku i ma na celu inicjowanie i propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych. W Polsce (...) od 2005 roku organizowany jest przez Fundację Dzieci Niczyje oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową (NASK) – realizatorów unijnego programu Safer Internet. W 2016 roku (...) będziemy obchodzić 9 lutego. Wszystkie działania podejmowane w ramach (...) będą realizowane pod hasłem <<Lepszy internet zależy od Ciebie!>>.”

Źródło: <http://www.saferinternet.pl>

B. Dopisz pojęcia do właściwych definicji. Pięć odpowiedzi wybierz spośród następujących: cyberstalking, cyberterrorizm, kryptologia, netykieta, subdomena, phishing, trojan, zapora sieciowa.

	Pojęcie	Definicja
a)		nauka o szyfrowaniu, tzn. o bezpiecznych sposobach przekazywania informacji
b)		typ oszustwa internetowego, w którym przestępca podszywa się pod inną osobę lub instytucję (np. bank, dostawcę systemu e-płatności), w celu wyłudzenia od użytkownika określonych informacji, w tym jego osobistych danych (np. danych logowania, szczegółów kart kredytowych, danych kont bankowych i innych poufnych danych) lub nakłonienia do określonych działań
c)		sieciowy kodeks dobrych obyczajów
d)		neologizm określający zjawisko używania Internetu oraz wszelkiego rodzaju mediów elektronicznych do nękania drugiej osoby
e)		określenie opisujące celowe posługiwanie się zdobyciami technologii informacyjnej w celu wyrządzenia szkody z pobudek politycznych lub ideologicznych, akt przemocy skierowany przeciw celom niewalczącym, w tym zwłaszcza w infrastrukturę o istotnym znaczeniu dla gospodarki lub obronności atakowanego kraju

Zadanie 18.

.../3 pkt

Do wykresów przedstawiających podział mandatów dopisz właściwe cyfry odpowiadające nazwom izb parlamentarnych (trzy odpowiedzi wybierz spośród niżej podanych), a także nazwy partii, które aktualnie dysponują największą liczbą mandatów w tych izbach (wykresy sporządzono na podstawie danych na stronach internetowych izb parlamentarnych z dnia 3 stycznia 2016 r.).

	Podział mandatów	Cyfra odpowiadająca nazwie izby parlamentarnej	Nazwa partii z największą liczbą mandatów
a)			
b)			
c)			

- 1) amerykańska Izba Reprezentantów
- 2) brytyjska Izba Gmin
- 3) francuskie Zgromadzenie Narodowe

- 4) litewski Sejm
- 5) niemiecki Bundestag
- 6) rosyjska Duma Państwowa

Zadanie 19.

.../2 pkt

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące członkostwa Polski w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Na szczycie NATO w Brukseli w styczniu 1996 r. powołano program Partnerstwo dla Pokoju, który ustanawiał współpracę NATO z państwami byłego bloku wschodniego w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności.		
b)	Polska uczestniczy w operacjach NATO od 2002 r.		
c)	Sekretarz Generalny NATO J. Solana wystosował do Polski, Czech i Węgier formalne zaproszenia do przystąpienia do Traktatu Północnoatlantyckiego w styczniu 1999 r.		
d)	Polska jest jednym z beneficjentów Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa.		

Zadanie 20.

.../2 pkt

Na podstawie materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej rozstrzygnij, które zdania zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

„2015 to Rok Samorządności, który objęty jest specjalnym Patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego. W trakcie tego roku obchodzić będziemy nie tylko 25. rocznicę przywrócenia w Polsce samorządu terytorialnego, ale także 30. rocznicę uchwalenia Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego. Jej ratyfikacja przez Polskę oznaczała akceptację i przyjęcie kluczowych zasad budowania samorządności. Ważnym etapem zmian w ramach reformy samorządowej był też rok 1999, kiedy zmieniono mapę samorządu m.in. zmniejszając liczbę województw do 16 oraz przywracając powiaty. Obecnie trwa dyskusja nad znaczeniem samorządu oraz potrzebami ewentualnych dalszych reform. Jednak bez względu na jej wynik, samorządy mają i mieć będą kluczowe znaczenie dla stabilizacji i rozwoju kraju. To one decydują m.in. o tym, jak nam się żyje i jak świadczona jest większość usług publicznych, a sprawnie funkcjonujące samorządy to podstawa budowania zaufania obywateli. Obchody 25-lecia samorządności to dobry moment do dyskusji o przyszłości samorządu w Polsce. (...)”

Źródło: 25 lat samorządności w Polsce – obchody, 04.03.2015, <https://mac.gov.pl/aktualnosci/25-lat-samorzadnosci-w-polsce-obchody>

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	W 1990 roku Sejm uchwalił ustawę o samorządzie terytorialnym i jeszcze w tym samym roku odbyły się pierwsze w pełni wolne wybory do rad gmin po 1989 roku.		
b)	Europejska Karta Samorządu Lokalnego (ang. <i>European Charter of Local Self-government</i>) jest dokumentem przyjętym w 1985 r. przez unijną Radę Europejską, który reguluje status samorządów lokalnych w relacji do władz danego państwa oraz w relacji do władz innych państw i działających w nich samorządów.		
c)	Polska, ratyfikując Europejską Kartę Samorządu Lokalnego w 1995 r., znalazła się wśród krajów, które przyjęły tylko część z jej postanowień.		
d)	Reforma administracyjna z 1999 r. weszła – obok reformy oświatowej, emerytalnej i zdrowotnej – w skład programu czterech reform, wprowadzonego przez rząd Jerzego Buzka.		

Zadanie 21.

.../3 pkt

Wykonaj polecenia dotyczące agencji Unii Europejskiej w obszarze bezpieczeństwa.

A. Uzupełnij tekst poprzez wpisanie właściwych odpowiedzi.

Jedną z agencji Unii Europejskiej, którą powołano na podstawie wspólnego działania Rady z dnia 12 lipca 2004 r. na rzecz m.in. poprawy zdolności obronnych UE, promowania europejskiej współpracy w dziedzinie uzbrojenia, wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego i bazy technologicznej oraz stworzenia konkurencyjnego europejskiego rynku uzbrojenia, jest (1) *nazwa agencji*
 Agencja skupia państwa członkowskie UE z wyjątkiem (2) *nazwa państwa*, która nie bierze udziału w realizacji Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony. Na czele agencji stoi Federica Mogherini, która od listopada 2014 r. sprawuje urząd Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczącej (3) *nazwa instytucji UE*

B. Rozstrzygnij, które zdania dotyczące agencji Frontex zawierają informacje prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz w odpowiedniej rubryce znak „X”.

	Zdanie	Prawdziwe	Fałszywe
a)	Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex) ustanowiona została na mocy rozporządzenia Rady z 2004 r., a rozpoczęła formalną i faktyczną działalność w 2005 r.		
b)	Agencja Frontex m.in. koordynuje współpracę operacyjną między państwami członkowskimi w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi, wspomaga państwa członkowskie w szkoleniu funkcjonariuszy straży granicznej, śledzi rozwój badań mających znaczenie dla kontroli i ochrony granic zewnętrznych, wspomaga państwa członkowskie w sytuacjach wymagających zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych.		
c)	Siedzibą Agencji Frontex jest Lublin.		

BRUDNOPIS